

Przyszłość i wyzwania przed Unią Europejską

(wykład dla licealistów, listopad 2009, SGH)

Prof. dr hab. Elżbieta Kawecka-Wyrzykowska,

SGH, Katedra Integracji Europejskiej im. J. Monneta

Wyzwania

- Polityczne
- Demograficzne i społeczne
- Ekonomiczne
- Tożsamość europejska

Co zależy od Polski ? Polska prezydencja (II połowa 2011 r.)

Polskie priorytety:

- negocjacje ws. nowego budżetu UE,
- Strategia Morza Bałtyckiego,
- polityka energetyczna (bezpieczeństwo energetyczne),
- przeciwdziałanie zmianom klimatycznym

Polska prezydencja –cd.

Dodatkowe – obok promocji spraw ważnych dla Polski – korzyści:

- Promocja turystyczna Polski.
- Lepsza znajomość w innych państwach UE polskiej specyfiki.
- Poprawa wizerunku kraju i inne „ciągnione” korzyści.

Dalsze rozszerzenie UE wyzwaniem: problem Turcji

- ekonomiczny: biedny i rolniczy kraj (prawo do wsparcia finansowego z budżetu UE),
- polityczny: tożsamość UE,
- funkcjonowanie UE (system decyzyjny): liczba ludności zbliży się do Niemiec – jako członek UE miałaby tę samą ilość głosów (w systemie lizbońskim przestaje to być tak istotne) - od 1 XI 2014 r.
„podwójna większość”: 55% liczby państw, 65% liczby ludności;

Zmiany demograficzne

- wydłużenie czasu życia (długi okres, gdy ludzie korzystają z rent i emerytur) + niski przyrost naturalny = stosunkowo mało ludzi podejmuje pracę = nie ma kto pracować na świadczenia społeczne. Obecnie są finansowane z wpłat ludzi młodych + coraz bardziej dofinansowywane z budżetów. Części krajów grozi bankructwo z tego powodu.

Europejski model społeczny:

- dużo przywilejów: wysokie zasiłki dla bezrobotnych, długie urlopy, środki na przeszkolenia, itp.- możliwe w okresie prosperity,
- Europejczycy krócej pracują niż np. osoby w USA (może wolą dłużej wypoczywać?)

Budżet UE po 2013 r.

- Rola nowej Perspektywy Finansowej,
- Obecnie prawie 80% wydatków jest na rolnictwo i spójność,
- Czy chcemy to utrzymać w przyszłości (szczególnie na rolnictwo?),
- Czy mamy szansę ponownie na duże wsparcie w ramach polityki spójności?
- Budżet a nowe wyzwania (Turcja, zmiany klimatyczne, wyścig technologiczny z USA).

Pozycja konkurencyjna UE

- Obecnie jest słaba (jeden ze wskaźników – deficyty handlowe);
- małe nakłady na innowacje, mało patentów itp.

Chiny i inne gospodarki szybko rozwijające się – szansa czy wyzwanie?

- Szybki wzrost importu i rosnący deficyt handlowy państw UE, zagrożenie dla rodzimych miejsc pracy, itp.
- ale:
- Zadowolenie konsumentów,
- Bodziec dla producentów unijnych do obniżki kosztów produkcji.
- Co dalej?

Tożsamość europejska

- Obecnie: judeochrześcijańskie korzenie UE (grecka myśl filozoficzna i sztuka, rzymskie prawo, wartości chrześcijańskie);
- W przypadku rozszerzenia o Turcję i/lub inne kraje o innych korzeniach kulturowych i innym systemie wartości – znikają spójne podwaliny obecnej UE.

Dziękuję za uwagę

Zmiany w procesie decyzyjnym

Nowa definicja większości kwalifikowanej:

- Do 1 XI 2014 r. dotychczasowy „system nicejski”
- Od 1 XI 2014 r. „podwójna większość”: 55% liczby państw, 65% liczby ludności;
- mniejszość blokująca musi obejmować co najmniej cztery państwa członkowskie,

Konfiguracje Rady UE według stanu na 1 sierpnia 2004 r.

Kompeten- cja	Nazwa Rady UE	Ministrowie uczestniczący ^[1]
CORE- PER II	•Rada ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych	•ministrowie spraw zagranicznych i ministrowie spraw europejskich
	•Rada ds. Ekonomicznych i Finansowych	•ministrowie finansów i/lub gospodarki
	•Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych	•ministrowie spraw wewnętrznych i ministrowie sprawiedliwości

^[1] Ministrowie określonych kompetencji uczestniczą w spotkaniach w zależności od tematu obrad.

Konfiguracje Rady UE według stanu na 1 sierpnia 2004 r.

Kompetencja	Nazwa Rady UE	Ministrowie uczestniczący ^[1]
CORE-PER I	•Rada ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Spraw Konsumentycznych	•ministrowie gospodarki, pracy i polityki społecznej oraz ministrowie zdrowia
	•Rada ds. Konkurencyjności (rynek wewnętrzny, przemysł, badania i rozwój)	•ministrowie spraw europejskich oraz ministrowie gospodarki, ministrowie nauki
	•Rada ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii	•ministrowie infrastruktury lub/i gospodarki
	•Rada ds. Rolnictwa i Rybołówstwa	• ministrowie rolnictwa
	•Rada ds. Ochrony Środowiska	•ministrowie środowiska
	•Rada ds. Edukacji, Młodzieży i Kultury	•ministrowie edukacji, ministrowie kultury

^[1] Ministrowie określonych kompetencji uczestniczą w spotkaniach w zależności od tematu obrad.

Państwo	Liczba głosów (od 1.11.04)
Niemcy, Francja, Włochy, Wlk. Brytania	po 29
Hiszpania, Polska	Po 27
Rumunia	14
Holandia	13
Belgia, Grecja, Portugalia, Czechy, Węgry	Po 12
Austria, Bułgaria, Szwecja	Po 10
Dania, Irlandia, Finlandia, Słowacja, Litwa	Po 7
Łotwa, Słowenia, Estonia, Luksemburg, Cypr	Po 4
Malta	3
Proporcje głosów dla UE-27	345/255/91
Proporcje głosów dla UE-25	321/232/90

Tabela. Liczba głosów państw UE w Radzie UE

Wg Traktatu Nicejskiego obowiązuje **tzw. potrójna większość** (od 1 listopada 2004 r.):

- kwalifikowana większość głosów
- poparcie ponad połowy liczby państw UE i co najmniej **62%** ogółu ludności Unii.

❖ Traktat z Nicei - nowy system wag:

- dla UE-27 jest on następujący: **345** głosów ogółem; **255** wynosi kwalifikowana większość, a **91** – blokująca mniejszość (**345/255/91**);
- dla UE-25 było to: 321/232/90.

Polska ma obecnie **27 głosów**, tylko o 2 głosy mniej od 4 największych państw (Niemcy, Francja, W. Brytania, Włochy)

